

**MERILA ZA IZBOR OPERACIJ
V OKVIRU STRATEŠKEGA NAČRTA SKUPNE
KMETIJSKE POLITIKE 2023–2027 ZA SLOVENIJO –
INTERVENCIJE EKS RP**

avgust, 2023

Kazalo vsebine

1	UVOD.....	3
1.1	STRATEŠKI NAČRT SKUPNE KMETIJSKE POLITIKE 2023–2027 ZA SLOVENIJO	3
2	MERILA ZA IZBOR OPERACIJ	6
2.1	POSTOPEK ZA IZBOR OPERACIJ	7
3	MERILA ZA IZBOR OPERACIJ PO POSAMEZNIH INTERVENCIJAH.....	8
3.1	IRP24 - Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov	8
3.2	IRP30 - Medgeneracijski prenos znanja.....	15

1 UVOD

1.1 STRATEŠKI NAČRT SKUPNE KMETIJSKE POLITIKE 2023–2027 ZA SLOVENIJO

Strateški načrt skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo (SN 2023–2027) podaja nabor ukrepov (t.i. intervencij) za uresničevanje 9 specifičnih ciljev evropske SKP in horizontalnega cilja za razširjanje znanja, inovacij in digitalizacije. S tem SN 2023–2027 sledi vsem 3 krovnim ciljem SKP: konkurenčnosti in odpornosti kmetijskega sektorja, varstvu okolja in podnebja ter skladnemu razvoju podeželja.

Preglednica: Cilji evropske SKP v obdobju 2023–2027

Spodbujanje pametnega, konkurenčnega, odpornega in raznoliškega kmetijskega sektorja, ki zagotavlja dolgoročno prehransko varnost	Podpora in krepitev varstva okolja, vključno z biotsko raznovrstnostjo, in podnebnih ukrepov ter prispevanje k doseganju okoljskih in podnebnih ciljev Unije, vključno z njenimi zavezami iz Pariškega sporazuma	Krepitev socialno-ekonomskega tkiva podeželja
(1) Podpora vzdržnim dohodkom kmetij in odpornosti kmetijskega sektorja po vsej Uniji, da se poveča dolgoročna prehranska varnost in kmetijska raznolikost ter zagotovi gospodarska trajnostnost kmetijske proizvodnje v Uniji	(4) Prispevanje k blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju nanje, vključno z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov in povečanjem sequestracije ogljika, ter spodbujanje trajnostne energije	(7) Privabljanje in zadrževanje mladih kmetov in drugih novih kmetov v tem poklicu ter spodbujanje trajnostnega razvoja podjetij na podeželju
(2) Krepitev tržne usmerjenosti in povečanje tako kratko- kot dolgoročne konkurenčnosti kmetij, tudi z večjim poudarkom na raziskavah, tehnologiji in digitalizaciji	(5) Spodbujanje trajnostnega razvoja in učinkovitega upravljanja naravnih virov, kot so voda, tla in zrak, vključno z zmanjšanjem odvisnosti od kemikalij	(8) Spodbujanje zaposlovanja, rasti, enakosti spolov, vključno s participacijo žensk v kmetovanju, socialne vključenosti in lokalnega razvoja na podeželju, vključno s krožnim biogospodarstvom in trajnostnim gozdarstvom
(3) Izboljšanje položaja kmetov v vrednostni verigi	(6) Prispevanje k zaustavitvi in obratu trenda izgube biotske raznovrstnosti, krepitev ekosistemskih storitev ter ohranjanje habitatov in krajine	9) Izboljšanje odziva kmetijstva Unije na zahteve družbe glede hrane in zdravja, vključno z visokokakovostno, varno in hranljivo hrano, pridelano na trajnostni način, zmanjšanje živilskih odpadkov ter izboljšanje dobrobiti živali in zatiranje protimikrobne odpornosti
Horizontalni cilj Modernizacija kmetijstva in podeželja s spodbujanjem in razširjanjem znanja, inovacij in digitalizacije		

Krovnna usmeritev slovenskega SN 2023–2027 je v kontekstu prehranske in energetske draginje ter podnebnih in okoljskih izzivov zagotoviti **trajnostno pridelavo hrane na celotnem območju države in povečati samooskrbo, pri čemer so pomembna vsa območja in vsa kmetijska gospodarstva, ne glede na velikost, usmeritev ali tržno usmerjenost**. Ta krovnna usmeritev podaja odgovore na izzive prehranske varnosti kot tudi na okoljsko–podnebne izzive, ki so pred nami.

SN 2023–2027 jasno prepozna, da bo slovensko kmetijstvo tudi v prihodnje ostalo raznoliko in bo poleg hrane zagotavljalo tudi številne druge javne dobrine. **V sistemu preskrbe s hrano so pomembni vsi proizvajalci**: tako kmetijski proizvajalci, katerih proizvodnja je visoko tehnološko razvita, kot tudi majhna kmetijska gospodarstva, ki imajo potencial v smeri specializirane nišne pridelave ter samooskrbne in druge kmetije, ki skrbijo za ohranjanje okolja, narave in virov.

SN 2023–2027 zagotavlja pogoje za **odporno in konkurenčno pridelavo in predelavo hrane**, predvsem preko ohranjanja proizvodnega potenciala in obsega kmetijskih zemljišč ter zagotavljanja primerne in stabilnega dohodka kmetijskih gospodarstev, tudi na OMD območjih in v sektorjih v težavah, ter zagotavljanjem enakovrednejšega položaja kmetijskih pridelovalcev z **odpravo plačilnih pravic**. SN 2023–2027 prepozna, da imajo **mladi kmetje** osrednje mesto v razvoju slovenskega kmetijstva, zato jim je potrebno olajšati prevzem, zagon in modernizacijo kmetij, dostop do znanja ter jim zagotoviti stabilen dohodkovni položaj. S kolektivnimi naložbami in drugimi spodbudami poslovnega **povezovanja** so oblikovani

vzvodi za zagotavljanje stabilnosti preskrbe z varno in kakovostno hrano, razvoj lokalnih dobavnih verig, povezovanje akterjev znotraj agroživilskih verig in izboljšanje položaja kmeta. Oblikovane so linije enostavnejšega dostopa do investicijskih podpor za **majhne kmetije**. Poseben poudarek namenjam o pridelavi hrane z višjo dodano vrednostjo, zlasti **ekološki pridelavi in predelavi** ter drugih proizvodov iz shem kakovosti.

Usmerjen je v **varovanje in trajnostno upravljanje z naravnimi viri**, blaženje in prilagajanje na **podnebne spremembe** ter **ohranjanje biotske raznovrstnosti**. **Pravila o pogojenosti se zaostrojujejo, predstavljajo standard**, nad katerim so oblikovana **plačila za sheme za podnebje in okolje (SOPo) v okviru neposrednih plačil I. stebra ter kmetijsko-okoljska-podnebna plačila (KOPOP) in druga plačila na površino v okviru II. stebra, zlasti Ekološko kmetovanje**). Ta plačila spodbujajo kmete k izvajanju **nadstandardnih oblik kmetovanja**. Sheme SOPo so enoletne in širše dostopne, KOPOP pa so izrazito ciljno in k rezultatom usmerjena na vsebinska področja in posamezna območja, ki zahtevajo ukrepanje zaradi vzdrževanja ali izboljševanja stanja okolja in blaženje posledic podnebnih sprememb in prilagajanje nanje. Posebna pozornost je dana ožjim naravovarstvenim in vodovarstvenim območjem ter območjem, kjer okoljski cilji niso doseženi. Z namenom zaustavitve upada biodiverzitete prvič uvajamo plačila za območja **NATURA 2000** in podporo **izvajanju ukrepov iz načrtov upravljanja zavarovanih območij**. K tem ukrepom na novo dodajamo **neproizvodne naložbe**, ki podpirajo okoljsko funkcijo kmetijstva. Ambiciozno zastavljeni so tudi cilji na področju **ekološkega kmetovanja**, kjer podvojujemo ambicije glede obsega površin pod ekološkim kmetijstvom (na 81.545 ha), kar gre v smeri cilja **Evropskega zelenega dogovora**. Še naprej bomo podpirali tudi **ohranjanje, trajnostno rabo in razvoj rastlinskih genskih virov v kmetijstvu**. Odločneje kot kadarkoli doslej s spodbudami naslavljamo **podnebne izzive, izpustov amonijaka in energetske krizo**. Ukrepi obsegajo **uvajanje in obnovo kapacitet OVE, odpornih sort v trajnih nasadih, učinkovitejšo rabo gnojil in FFS, optimizacijo krmnih obrokov, uvajanje krmnih dodatkov, gnojenje z nizkimi izpusti**.

Pomemben cilj je tudi **dvig kakovosti življenja in krepitev gospodarske aktivnosti na podeželju**. Poleg kmetijskih dejavnosti bomo razvijali tudi dopolnilne dejavnosti, vključno z biogospodarstvom, in dejavnosti ohranjanja kulturne dediščine, ki pomembno pripomorejo k dvigu in stabilnosti dohodka kmetijskih gospodarstev. Nadaljevali bomo s podporo za aktivnosti **lokalnih pobud oziroma lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost** (pristop LEADER/CLLD), predvsem z namenom spodbujanja zaposlovanja na podeželju, večje socialne vključenosti prebivalcev, ohranjanja dediščine na podeželju, trajnostnih oblik turizma, spodbujanja medgeneracijskega sodelovanja in različnih socialnih ter »pametnih« storitev po konceptu Pametnih vasi. Izhajajoč tudi iz Dolgoročne vizije podeželja EU si skupaj z ostalimi EU skladi in programi, ter drugimi nacionalnimi politikami prizadevamo za celovit razvoj slovenskega podeželja. Na ta način se bo s sredstvi ESRR, Načrta za okrevanje in odpornost, InvestEU in drugimi viri doseglo izboljšanje pokritosti s hitrimi širokopasovnimi povezavami, v skladu s ciljem strategije »od vil do vilic« glede širokopasovnih povezav.

Uspešnega razvoja slovenskega kmetijstva in podeželja ni brez učinkovitega **prenosa znanja in inovacij** ter **uvajanja digitalizacije**. Spodbujali bomo razvojne mreže deležnikov v sistemu AKIS, demonstracijske projekte, specializirana svetovanja in usposabljanja. Posebna pozornost je namenjena **usposabljanju kmetijskih in gozdarskih svetovalcev**, ki so eden izmed ključnih deležnikov v sistemu prenosa znanja. V SN 2023–2027 se obseg finančnih sredstev za sistem AKIS povečuje glede na PRP 2014–2020, ko je bilo za izvajanje ukrepov prenosa znanja, svetovanja in inovativnosti namenjenih 3,49 milijona evrov letno. V SN 2023–2027 se za AKIS namenja 33,26 mio evrov (oz. 6,65 milijona evrov letno), kar na letni ravni v primerjavi s prejšnjim obdobjem pomeni 90,6 % povečanje alokacije sredstev za sistem AKIS, s čimer izkazujemo svojo zavezanost za njegovo krepitev. Sistem AKIS bo osredotočen na vsebine prehoda v zeleno, digitalno in podnebno nevtralno kmetijstvo. Financiran bo tudi z nacionalnimi sredstvi za kmetijsko izobraževanje, znanstveno-raziskovalno dejavnost in delovanje javnih služb. Za področje digitalizacije pa bodo na voljo tudi sredstva v okviru Načrta za okrevanje in odpornost (28,3 mio €).

Pri pripravi SN 2023-2027 smo izhajali iz trenutnega stanja in trendov, upoštevali smo naravne in strukturne danosti ter pričakovanja potrošnika in širše družbe. Upoštevali smo številne evropske in nacionalne strateške dokumente. Ključna evropska usmeritev prihodnje SKP temelji na ciljih **Evropskega zelenega dogovora** v okviru Strategije od vil do vilic, Strategije za biotsko raznovrstnost ter leta 2021 objavljeno Dolgoročno vizijo za podeželska območja ter drugih strateških dokumentih EU (Strategije EU za gozdove, tla, metan, krožno in biogospodarstvo...). Upoštevana so bila **priporočila Evropske komisije** za strateški načrt za Slovenijo. **Resolucija »Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021«** je strateška podlaga za enovit SN 2023–2027, upoštevali smo tudi številne druge strateške dokumente, predvsem s področja varovanja okolja in podnebnih sprememb, kot npr. V Resoluciji o **Dolgoročni podnebni strategiji do leta 2050** in **Nacionalni energetski in podnebni načrt (NEPN)**, **Program upravljanja območij Natura 2000** ter **Načrt upravljanja voda (NUV)**.

Zelena arhitektura SN 2023–2027 (t.j. podnebno-okoljska komponenta) je zastavljena dovolj premišljeno, uravnoteženo in bolj ambiciozno kot kadarkoli v zgodovini. Je odraz dolgotrajnega in zahtevnega dialoga med vsemi ključni partnerji: predstavniki kmetijskih, okoljskih in naravovarstvenih organizacij ter Evropsko komisijo. Večja ambicija se kaže na več področjih: kot posledica zaostrenih standardov v okviru pogojenosti se zaostrujejo vsi ostali elementi zelene arhitekture (shema SOPO, KOPOP...), širi se nabor ukrepov na področju okolja in podnebja (Natura 2000 plačila, ...) ter povečujejo se sredstva za varstvo okolja, biodiverzitetno in podnebja. Za te vsebine se v obdobju 2023–2027 namenja **59,4 %** vseh sredstev **EKSRP** (327 mio €), kar je bistveno več, kot se zahteva po EU zakonodaji (**35 %**). Z dobrimi 12 mio € letno se za več kot šestkrat se na letni ravni v okviru SN 2023–2027 povečujejo sredstva za biodiverzitetne ukrepe v primerjavi s PRP 2014–2020. Izdatno povečujemo sredstva za ukrep **Ekološko kmetovanje**: z 10,5 mio € letno v obdobju 2015–2022 na 18,7 mio € letno v obdobju 2023–2027). S tem se dokazano dviguje okoljska in podnebna ambicija načrta ter podpira kmetijstvo v smeri varne preskrbe s kakovostno hrano.

SN 2023–2027 je bil s strani Evropske komisije uradno **odobren 28. 10. 2022**.

Na podlagi izkušenj upravljanja in izvajanja programov skupne kmetijske politike in s ciljem še uspešnejšega in učinkovitejšega izvajanja, se SN 2023–2027 spreminja v skladu s potrebami in potenciali razvoja slovenskega kmetijstva. SN 2023–2027 se spreminja v sodelovanju z različnimi ustanovami in socialnimi partnerji.

Za SN 2023–2027 so imenovani naslednji organi, odbori in upravljavna telesa:

- **organ upravljanja za SN SKP** (v nadaljnjem besedilu: OU SN 2023–2027) iz 123. člena Uredbe (EU) 2021/2115¹ je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: MKGP). Del nalog OU SN 2023–2027, ki se nanašajo na izvajanje ukrepov in izvedbo kontrol, se z ustreznimi podlagami prenese na Agencijo Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: ARSKTRP), ki je organ v sestavi MKGP;
- **pristojni organ** iz 8. člena Uredbe (EU) 2021/2116² je MKGP;
- **akreditirana plačilna agencija** iz 9. člena Uredbe (EU) 2021/2116 je agencija, ki ji pristojni organ iz prejšnjega odstavka podeli akreditacijo s sklepom na podlagi pogojev in meril iz 9. člena Uredbe (EU) 2021/2116;
- **certifikacijski organ** iz 12. člena Uredbe (EU) 2021/2116 je organ, določen v zakonu, ki ureja javne finance.

OU SN 2023–2027 je odgovoren za uspešno, učinkovito in pravilno upravljanje in izvajanje SN 2023–2027 v skladu s 123. člena Uredbe (EU) 2021/2115. Ena izmed pomembnih nalog OU SN 2023–2027 je oblikovanje meril za izbor.

¹ Uredba (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013

² Uredba (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013

2 MERILA ZA IZBOR OPERACIJ

V okviru SN 2023–2027 veljajo **zahteve in pogoji za ugotavljanje upravičenosti** na ravni intervencije (t.i. »eligibility conditions«). Na drugi ravni pa se uporablja **merila za izbor** (t.i. »selection criteria«) z razvrščanjem vseh prispelih vlog za intervencije (ta metoda vsebuje »točkovanje«). Jasni, relevantni, objektivni in transparentni pogoji za upravičenost in merila za izbor so osnova za izbor in prioritizacijo projektov, operacij ali upravičencev, ki sledijo ciljem posamezne intervencije in bodo financirani v okviru SN 2023–2027.

Osnovni princip pri izboru, ki bodo sofinancirani v okviru SN 2023–2027 je, da morajo biti pogoji za upravičenost, ki se nanašajo na vlagatelja ali vlogo v celoti izpolnjeni. V nasprotnem primeru se vloga zavrne. Nekateri pogoji za upravičenost so določeni z evropsko zakonodajo, druge pa določi država članica sama, glede na cilje SN 2023–2027.

79. člen Uredbe (EU) 2021/2115 določa:

1. OU SN 2023–2027, po posvetovanju z Odborom za spremljanje izvajanje strateškega načrta SKP (v nadaljnjem besedilu: odbor za spremljanje SKP), določi merila za izbor operacij v zvezi z naslednjimi vrstami intervencij: naložbe, vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov in novih kmetov ter zagon podeželskih podjetij, sodelovanje, izmenjava znanja in širjenje informacij. Namen teh meril za izbor je zagotoviti enako obravnavo vlagateljev, boljšo uporabo finančnih sredstev in ciljno usmerjenost podpore v skladu z namenom intervencij.

Države članice se lahko odločijo, da meril za izbor ne uporabijo za naložbene intervencije, ki imajo jasne okoljske namene ali se izvajajo v povezavi z dejavnostmi za obnovitev.

Z odstopanjem od prvega pododstavka se lahko v ustrezno utemeljenih primerih po posvetovanju z odborom za spremljanje SKP določi drugačna metoda izbora.

2. Pristojnost OU SN 2023–2027 ne posega v naloge lokalnih akcijskih skupin iz člena 33 Uredbe (EU) 2021/1060³.

3. Odstavek 1 se ne uporablja, kadar se podpora zagotavlja v obliki finančnih instrumentov.

4. Države članice se lahko odločijo, da meril za izbor iz odstavka 1 ne uporabijo za operacije, ki so prejele potrdilo o pečatu odličnosti v okviru programa Obzorje 2020, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 1291/2013⁴, v okviru Obzorja Evropa ali v okviru Programa za okolje in podnebne ukrepe (LIFE), vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/783⁵, pod pogojem, da so te operacije skladne s SN 2023–2027.

5. Celotna operacija ali del operacije se lahko izvede zunaj zadevne države članice, tudi zunaj Unije, če operacija prispeva k doseganju ciljev SN 2023–2027.

Skladno s 124. členom Uredbe (EU) 2021/2115 odbor za spremljanje SKP izda mnenje o metodologiji in merilih, uporabljenih za izbor operacije.

Merila za izbor operacij se lahko spreminjajo. Spremembe meril za izbor operacij so lahko rezultat rednega spremljanja in vrednotenja SN 2023–2027 ter odraz pridobljenih izkušenj z izvajanjem javnih razpisov. Poleg OU SN 2023–2027 lahko spremembe predlagajo različni deležniki, ki na kakršenkoli način sodelujejo pri izvajanju SN 2023–2027, zainteresirana javnost in predstavniki odbora za spremljanje SKP. Odbor za spremljanje SKP poda mnenje v zvezi s predlaganimi spremembami meril za izbor, pri čemer se te spremembe uveljavijo po potrditvi le-teh s strani OU SN 2023–2027.

³ Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko

⁴ Uredba (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije (2014–2020) - Obzorje 2020 in razveljavitvi Sklepa št. 1982/2006/ES

⁵ Uredba (EU) 2021/783 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi Programa za okolje in podnebne ukrepe (LIFE) ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1293/2013

2.1 POSTOPEK ZA IZBOR OPERACIJ

Posamezen izbor operacij je povezan z doseganjem ciljev SN 2023–2027 in je opredeljen v nacionalnih uredbah, ki opredeljujejo izvajanje posameznih intervencij.

Upravičenci oziroma projekti so lahko izbrani na podlagi razpisov za zbiranje predlogov ali neposredno na podlagi nacionalnih uredb. Do podpore so upravičene operacije, ki so vsebinsko ustrezne in izpolnjujejo pogoje za dodelitev sredstev ter so izbrane v skladu z merili za izbor.

3 MERILA ZA IZBOR OPERACIJ PO POSAMEZNIH INTERVENCIJAH

3.1 IRP24 - Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov

Opis

Namen podpore je dodeljevanje podpor mladim kmetom za lažjo vzpostavitev kmetijskih gospodarstev in s tem pospeševanje pomladitve generacij vodij kmetijskih gospodarstev.

Cilj

Cilj intervencije je izboljšanje starostne strukture kmetijskih gospodarstev, izboljšanje konkurenčnosti kmetijskih gospodarstev in vzpostavitev/ohranitev delovnega mesta na prevzetem kmetijskem gospodarstvu.

Upravičenci

Upravičenci do podpore so mladi kmetje, ki so vodje kmetijskih gospodarstev. Mladi kmet je star od 18 do vključno 40 let, ima ustrezno poklicno usposobljenost, znanje in spretnosti ter vzpostavlja kmetijsko gospodarstvo. Upravičenec je mladi kmet – fizična oseba, samostojni podjetnik posameznik in družba z enim družbenikom, v kateri je edini družbenik mladi kmet. Upravičenec postane nosilec in lastnik kmetijskega gospodarstva največ 5 let pred oddajo vloge na javni razpis.

Metodologija pri določanju meril za izbor

Sredstva za podukrep se bodo dodeljevala na podlagi zaprtih javnih razpisov. Po namenu se bo javni razpis delil na:

- sklop A: mlade kmete, ki so ob vložitvi razpis vloge na javni vključeni v obvezno ali prostovoljno pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, samostojne podjetnike posameznike in pravne osebe;
- sklop B: ostale upravičence, ki izpolnjujejo pogoje za dodelitev podpore.

Vloge se ločeno razvrstijo na seznam prejetih in popolnih vlog po posameznih sklopih. Če je na posameznem sklopu višina razpisanih sredstev višja od zneska odobrenih sredstev, se lahko preostanek sredstev prerazporedi na drug sklop.

Vloge prispele na javni razpis bodo točkovane na podlagi meril za izbor. Med vlogami, ki dosežejo vstopno mejo 20 odstotkov najvišjega možnega števila točk, se izberejo tiste, ki dosežejo višje število točk, do porabe razpisanih sredstev. Vloge prispele na javni razpis bodo točkovane na podlagi meril za izbor, ki so razdeljena na dva vidika.

Upoštevajo se naslednja merila za izbor vlog:

Socialno ekonomski vidik:

V okviru socialno ekonomskega vidika se bo upoštevalo naslednja merila:

1. Starost vlagatelja

Upošteva se starost mladega kmeta na dan oddaje vloge na javni razpis. Najvišje število točk pridobijo mladi kmetje v starostni skupini od 23 do vključno 33 let.

2. Spol vlagatelja

V kmetijski panogi je delež žensk - vodij kmetijskih gospodarstev nižji glede na delež žensk v drugih panogah. Po podatkih RKG je bilo julija 2019 med vsemi registriranimi nosilci KMG 27,9 % nosilk. Med vsemi registriranimi nosilci, ki so oddali zbirno vlogo je bilo 15.809 (27,79 %) nosilk, med nosilci starimi do 40 let, ki so oddali zbirno vlogo pa je bilo 20,11 % nosilk.

3. *Izobrazba vlagatelja*

Upošteva se pridobljena izobrazba mladega kmeta na dan oddaje vloge na javni razpis. Najvišje število točk pridobijo mladi kmetje, ki imajo končano najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu druge stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 8. raven, ali najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev specializacije ali magisterija znanosti, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 9. raven, ali najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu tretje stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih tretje stopnje, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 10. raven. Za vse navedene ravni izobrazbe velja, da morajo biti pridobljene s področja kmetijstva ali kmetijstvu sorodnega področja (kot npr.: živilsko predelovalna, lesarska, veterinarska, naravovarstvena in gozdarska). V primeru, ko ima vlagatelj izobrazbo pridobljeno s področja, ki ni kmetijsko ali kmetijstvu sorodno, mora imeti pridobljen certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije s področja kmetijstva ali kmetijstvu sorodnega področja najmanj IV. stopnje zahtevnosti.

4. *Prispevek k varstvu okolja in trajnosti (vključenost ali načrtovana vključitev v kmetijsko okoljske ukrepe)*

Prispevek k razvojnemu cilju okolje lahko vlagatelj prispeva na način, da je vključen ali načrtuje vključitev v intervencije ekološko kmetovanje, KOPOP ali SOPO.

5. *Standardni prihodek oziroma prihodek od prodaje oziroma število čebeljih družin (gleda se kapaciteto, s katero dokazuje upravičenost v mejah vstopnih pragov)*

V okviru tega merila največ točk prejmejo kmetijska gospodarstva, ki so bliže spodnjemu vstopnemu pragu. Pri merilu se gleda upravičenost v mejah vstopnih pragov v intervencijo.

6. *Preusmeritev ali povečanje proizvodnje v trajne nasade in sektorje z nižjo stopnjo samooskrbe*

V okviru tega merila se točke dodelijo vlagateljem, ki načrtujejo povečanje obsega zemljišč, namenjenih trajnim nasadom glede na stanje ob oddaji vloge na javni razpis ali preusmeritev v trajne nasade. Točke se dobi tudi, če se načrtuje povečanje obsega zemljišč ali GVŽ iz sektorjev z nižjo stopnjo samooskrbe ali preusmeritev v sektorje z nižjo stopnjo samooskrbe. Sektorji z najnižjo stopnjo samooskrbe se določijo glede na podatke iz Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva.

7. *Vključenost ali načrtovana vključitev kmetijskega gospodarstva v sheme kakovosti hrane*

V okviru tega merila se upošteva vključenost ali načrtovana vključitev kmetijskega gospodarstva v nacionalne sheme kakovosti hrane ali sheme kakovosti hrane EU.

8. *Vključenost vlagatelja v neobvezno izobraževanje*

Upošteva se načrtovana vključitev vlagatelja v neobvezno izobraževanje. Vlagatelj lahko načrtuje vključitev v izobraževanje v okviru IRP32 Izmenjava in prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev ter druga izobraževanja, ki jih izbere sam. Izobraževanje mora biti povezano z dejavnostjo iz ostalih razvojnih ciljev poslovnega načrta. V okviru tega merila se točke seštevajo.

Geografski vidik

V okviru geografskega vidika se bo upoštevalo naslednja merila:

9. Kmetijsko gospodarstvo ima več kot 50 % kmetijskih površin v naklonu nad 35 %

Pri tem merilu točke pridobi tisti mladi kmet, ki ima kmetijsko gospodarstvo z več kot polovico kmetijskih površin v naklonu nad 35 %.

10. Lokacija kmetijskega gospodarstva glede na gostoto naseljenosti v občini (gostota naseljenosti se upošteva na podlagi podatkov o številu prebivalcev na KM2 iz SURS)

Pri tem merilu se največ dodeli kmetijskim gospodarstvom, ki imajo lokacijo v občini z manj kot 50 prebivalcev na km².

11. Lokacija kmetijskega gospodarstva glede na delež nosilcev kmetijskih gospodarstev, starejših od 55 let (upoštevajo se podatki iz RKG)

V okviru tega merila je možno pridobiti največ 5 točk, ki jih prejmejo vlagatelji iz občin, v katerih delež nosilcev kmetijskih gospodarstev starejših od 55 let presega povprečje za več kot 5 odstotkov.

12. Občina sedeža kmetijskega gospodarstva leži v obmejnem problemskem območju.

V okviru tega merila točke prejmejo kmetijska gospodarstva, katerih sedež leži v občinah obmejnega problemskega območja v skladu s 4. členom Uredbe o določitvi obmejnih problemskih območij (Ur. list RS, št. 22/11, 97/12, 24/15, 35/17, 101/20 in 112/22).

Postopek izbire: Vloga se odobri, če vlagatelj doseže vstopni prag 20 % vseh možnih točk.

Merila

Merilo:	Maksimalno število točk
SKUPAJ	86
A. SOCIALNO EKONOMSKI VIDIK	68
1. Starost vlagatelja	16
Vlagatelj je star od 18 do vključno 22 let.	12
Vlagatelj je star od 23 do vključno 33 let.	16
Vlagatelj je star od 34 do vključno 36 let.	12
Vlagatelj je star od 37 do vključno 38 let.	8
Vlagatelj je star od 39 do vključno 40 let.	6
2. Spol vlagatelja Upošteva se spol vlagatelja.	3
Ženski spol	3
3. Izobrazba vlagatelja Upošteva se izobrazba vlagatelja na dan oddaje vloge na javni razpis. Ustrezni nazivi pridobljenih certifikatov nacionalnih poklicnih kvalifikacij (v nadaljnjem besedilu: certifikat) so določeni v Prilogi 4 Uredbe. Kot kmetijstvu sorodna izobrazba se šteje izobrazba s področja živilskopredelovalne, lesarske, veterinarske, naravovarstvene in gozdarske dejavnosti.	8
Končana univerzitetna izobrazba ali univerzitetna izobrazba s specializacijo (7. raven) ali magisterij stroke (2. bolonjska stopnja) ali opravljen magisterij znanosti ali specializacija po univerzitetnih programih (8/1 raven) ali opravljen znanstveni doktorat (8/2 raven) oziroma doktorat znanosti (3. bolonjska stopnja) iz kmetijske smeri ali kmetijstvu sorodne smeri.	8
Končana univerzitetna izobrazba ali univerzitetna izobrazba s specializacijo (7. raven) ali magisterij stroke (2. bolonjska stopnja) ali opravljen magisterij znanosti ali specializacija po univerzitetnih programih (8/1 raven) ali opravljen znanstveni doktorat (8/2 raven) oziroma doktorat znanosti (3. bolonjska stopnja) iz nekmetske smeri in pridobljen certifikat ali namesto certifikata kmetijska ali kmetijski sorodna izobrazba nižje ravni.	8
Končana izobrazba visoke strokovne smeri ali višješolske strokovne smeri (6. raven) ali univerzitetni program ali visokošolski strokovni program (1. bolonjska stopnja) kmetijske ali kmetijski sorodne smeri.	7
Končana izobrazba visoke strokovne smeri ali višješolske strokovne smeri (6. raven) ali univerzitetni program ali visokošolski strokovni program (1. bolonjska stopnja) nekmetske smeri in pridobljen certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije kmetijske ali kmetijski sorodne smeri ali namesto certifikata kmetijska ali kmetijski sorodna izobrazba nižje ravni.	7

Končana srednja strokovna izobrazba (5. raven) kmetijske ali kmetijski sorodne smeri (srednja šola) ali čebelarski mojster.	6
Končana srednja strokovna izobrazba (5. raven) nekmetijske smeri (srednja šola) in pridobljen certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije kmetijske ali kmetijski sorodne smeri ali namesto certifikata kmetijska ali kmetijski sorodna izobrazba nižje ravni.	6
Končana poklicna izobrazba kmetijske ali kmetijski sorodne smeri (3. in 4. raven) ali opravljen izpit za čebelarskega mojstra.	5
Končana poklicna izobrazba nekmetijske smeri (3. in 4. raven) in pridobljen certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije kmetijske ali kmetijski sorodne smeri.	5
4. Prispevek k varstvu okolja in trajnosti (vključenost ali načrtovana vključitev v kmetijsko okoljske ukrepe) Upoštevajo se načrtovani cilji iz poslovnega načrta.	12
1. Vključenost ali načrtovana vključitev v ekološko kmetovanje (velja za kmetijska gospodarstva, ki na novo vstopajo v ekološko kmetijstvo ali ga ohranjajo najmanj za čas izvajanja poslovnega načrta). (cilj 2.1 iz Priloge 2 k Uredbi).	6
2. Vključenost ali načrtovana vključitev v ukrepe kmetijsko-okoljsko-podnebna plačila - KOPOP (velja za kmetijska gospodarstva, ki na novo vstopajo v ukrepe KOPOP ali ohranjajo te ukrepe najmanj za čas izvajanja poslovnega načrta) (cilj 2.2 iz Priloge 2 k Uredbi).	6
3. Vključenost ali načrtovana vključitev v ukrepe SOPO (cilj 2.3 iz Priloge 2 k Uredbi) (velja za kmetijska gospodarstva, ki na novo vstopajo v ukrepe SOPO ali ohranjajo te ukrepe najmanj za čas izvajanja poslovnega načrta).	6
V okviru tega merila se točke seštevajo, pri čemer je možno pridobiti največ 12 točk.	
5. Standardni prihodek oziroma prihodek od prodaje oziroma število čebeljih družin Upošteva se podatek s katerim dokazuje upravičenost v mejah vstopnih pragov.	5
- od 10.000 EUR oziroma 12.000 do vključno 80.000 EUR ali - od 100 čebeljih družin do vključno 150 čebeljih družin	5
- nad 80.000 EUR do vključno 165.000 EUR ali - od 151 čebeljih družin do vključno 200 čebeljih družin	3
- nad 165.000 EUR ali - nad 200 čebeljih družin	1

6. Preusmeritev ali povečanje proizvodnje v trajne nasade in sektorje z nižjo stopnjo samooskrbe	
Vlagatelj bo z naložbenim razvojnim ciljem povečal obseg kmetijskih zemljišč namenjenih trajnim nasadom glede na stanje ob vložitvi vloge na javni razpis (razvojni cilj iz Priloge k Uredbi), pri čemer ima ob vložitvi vloge že najmanj 0,2 ha trajnih nasadov. Površina novih trajnih nasadov vlagatelja se bo ob zaključku izvajanja poslovnega načrta, glede na stanje ob vložitvi vloge na javni razpis, povišala za:	10
- več kot 100 %	10
- več kot 75 do vključno 100 %	8
- več kot 50 do vključno 75 %	6
Vlagatelj, ki pred vložitvijo vloge na javni razpis ni imel površin trajnih nasadov (ali jih je imel manj kot 0,2 ha) in se bo z naložbenim razvojnim ciljem preusmeril v trajne nasade (razvojni cilj iz Priloge k Uredbi) in bo ob zaključku izvajanja poslovnega načrta imel:	
- več kot 0,75 ha trajnih nasadov	10
- več kot 0,5 ha do vključno 0,75 ha trajnih nasadov	8
- več kot 0,2 do vključno 0,5 ha trajnih nasadov.	6
Vlagatelj bo z razvojnim ciljem povečal obseg kmetijskih zemljišč namenjenih sektorjem z nižjo stopnjo samooskrbe glede na stanje iz podatkov iz zbirne vloge za leto, ki je navedeno v javnem razpisu (razvojni cilj iz Priloge k Uredbi), pri čemer ima že najmanj 0,2 ha površin sektorja z nižjo stopnjo samooskrbe. Površina se bo glede na stanje iz zbirne vloge, ob vložitvi vloge na javni razpis, povišala za:	
- več kot 100 %	10
- več kot 75 do vključno 100 %	8
- več kot 50 do vključno 75 %	6
Vlagatelj, ki pred vložitvijo vloge na javni razpis ni imel površin namenjenih sektorjem z nižjo stopnjo samooskrbe, se bo z razvojnim ciljem preusmeril v sektor z nižjo stopnjo samooskrbe (razvojni cilj iz Priloge k Uredbi). Vlagatelj bo ob zaključku izvajanja poslovnega načrta imel:	
- več kot 0,75 ha površin namenjenih sektorjem z nižjo stopnjo samooskrbe	10
- več kot 0,5 ha do vključno 0,75 ha površin namenjenih sektorjem z nižjo stopnjo samooskrbe	8
- več kot 0,2 do vključno 0,5 ha površin namenjenih sektorjem z nižjo stopnjo samooskrbe	6
Vlagatelj bo z razvojnim ciljem povečal število GVŽ iz sektorja z nižjo stopnjo samooskrbe (razvojni cilj iz Priloge k Uredbi) za:	10
- več kot 100 %	10
- več kot 75 do vključno 100 %	8

- več kot 50 do vključno 75 %	6
Vlagatelj se bo z razvojnimi cilji preusmeril v sektor z nižjo stopnjo samooskrbe (razvojni cilj iz Priloge k Uredbi) v okviru živilskih sektorjev. Vlagatelj bo ob zaključku izvajanja poslovnega načrta imel:	
- več kot 15 GVŽ	10
- več kot 10 GVŽ do vključno 15 GVŽ	8
- več kot 5 GVŽ do vključno 10 GVŽ	6
Točke iz tega merila se seštevajo, pri čemer je možno pridobiti največ 10 točk.	
7. Vključenost ali načrtovana vključitev kmetijskega gospodarstva v sheme kakovosti hrane	4
Upošteva se vključenost ali načrtovana vključitev v nacionalne sheme kakovosti hrane ali sheme kakovosti hrane v EU (cilj iz Priloge k Uredbi).	
Kmetijsko gospodarstvo je vključeno ali vlagatelj načrtuje vključitev v nacionalne sheme kakovosti hrane ali sheme kakovosti hrane v EU (velja za kmetijska gospodarstva, ki na novo vstopajo v sheme kakovosti hrane ali jo ohranjajo najmanj za čas izvajanja poslovnega načrta). (cilj iz Priloge k Uredbi)	4
8. Vključenost vlagatelja v neobvezno izobraževanje	3
Upošteva se načrtovanje vključitve vlagatelja v izobraževanje. V okviru tega merila se točke seštevajo, pri čemer je najvišje možno število točk 3.	
1. Vključitev vlagatelja v izobraževanje v okviru IRP32 Izmenjava znanj in prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev (cilj iz Priloge k Uredbi).	1
2. Udeležba vlagatelja na domačih ali mednarodnih ali drugih izobraževanjih v obsegu najmanj 50 ur, kar se dokazuje s certifikati, potrdili ali drugimi pisnimi dokazili. Izobraževanja morajo biti povezana z dejavnostjo iz preostalih razvojnih ciljev poslovnega načrta, število ur posameznih izobraževanj se seštevajo, (cilj iz Priloge k Uredbi).	2
B. GEOGRAFSKI VIDIK	18
9. Lokacija kmetijskega gospodarstva glede na gostoto naseljenosti v občini	5
Gostota naseljenosti se upošteva na podlagi podatkov o številu prebivalcev na km ² iz Statističnega urada Republike Slovenije. Pri razvrščanju se upoštevajo podatki o gostoti naseljenosti v občinah, ki je priloga javnega razpisa.	
- pod 50 prebivalcev/km ²	5
- od 51 do vključno 100 prebivalcev/km ²	4
- od 101 do vključno 150 prebivalcev/km ²	3
- več kot 150 prebivalcev/km ²	2

10. Kmetijsko gospodarstvo ima več kot 50 % kmetijskih površin v naklonu nad 35 %	5
V naklonu nad 35 % je več kot 50 % kmetijskih zemljišč, ki jih ima vlagatelj v upravljanju	5
11. Lokacija kmetijskega gospodarstva glede na delež nosilcev kmetijskih gospodarstev, starejših od 55 let Upošteva se občina, v kateri je delež nosilcev kmetijskih gospodarstev, starejših od 55 let, enak ali večji od slovenskega povprečja (v nadaljnjem besedilu: SP). Seznam občin z deležem nosilcev kmetijskih gospodarstev, starih nad 55 let, je v prilogi javnega razpisa. Delež nosilcev kmetijskih gospodarstev, starejših od 55 let, znaša:	5
- več kot (SP + 5,1) %;	5
- od (SP + 4,2) % do vključno (SP + 5,1) %;	4
- od (SP + 2,2) % do vključno (SP + 4,1) %;	3
- od (SP + 1,2) % do vključno (SP + 2,1) %;	2
- od (SP) % do vključno (SP + 1,1) %.	1
12. Občina sedeža kmetijskega gospodarstva leži v obmejnem problemskem območju v skladu s 4. členom Uredbe o določitvi obmejnih problemskih območjih (Ur. list RS, št. 22/11, 97/12, 24/15, 35/17, 101/20 in 112/22).	3
DA	3

3.2 IRP30 - Medgeneracijski prenos znanja

Opis

Intervencija Medgeneracijski prenos znanja je namenjena spodbujanju prenosa znanja s prenosnika kmetijskega gospodarstva na mladega kmeta, ki je to kmetijsko gospodarstvo prevzel v last in postal njen nosilec, torej vodja. Prenos znanja bo v pomoč mlademu kmetu v začetnem obdobju izvajanja kmetijske dejavnosti.

Intervencija je oblikovana na način, da odgovori na potrebo po izboljšanju izmenjave znanja in prenosa informacij v okviru tega pa še posebej na potrebo po prenosu specifičnega znanja in praktičnih izkušenj na mladega kmeta – prevzemnika.

Cilj

Intervencija je namenjena prenosnikom, ki prenesejo kmetijsko gospodarstvo na prevzemnika – mladega kmeta v okviru nasledstva. Prenosnik bo na mladega kmeta redno prenašal svoje specifično znanje in izkušnje pridobljene tekom dolgoletnega izvajanja kmetijske dejavnosti, ki se nanašajo na preneseno kmetijsko gospodarstvo. Cilj je opolnomočenje mladih kmetov s specifičnimi znanji, potrebnimi za izvajanje kmetijske dejavnosti, ki jih prejmejo od prenosnika kmetijskega gospodarstva.

Upravičenci

Upravičenci so prenosniki kmetijskih gospodarstev, ki prenesejo kmetijska gospodarstva na prevzemnika v okviru nasledstva in s tem prispevajo k pospešeni generacijski pomladitvi nosilcev kmetijskih gospodarstev. V obdobju, ko mladi kmet izvaja poslovni načrt, prenosnik nanj prenaša znanje in izkušnje specifične za to kmetijsko gospodarstvo.

Vloga se prenosniku odobri, če izpolnjuje splošne pogoje in specifične pogoje za upravičenca, ter je bila prevzemniku – mlademu kmetu, ki mu je prenesel kmetijsko gospodarstvo, odobrena vloga na sklopu A v okviru javnega razpisa za podporo za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov.

Metodologija pri določanju meril za izbor

1. Starost vlagatelja

Pri tem merilu se upošteva starost vlagatelja na dan oddaje vloge na javni razpis. Najvišje število točk prejmejo vlagatelji v starostni skupini stari do vključno 57 let.

2. Lokacija kmetijskega gospodarstva glede na gostoto naseljenosti v občini

Pri tem merilu se največ, dodeli kmetijskim gospodarstvom, ki imajo lokacijo v občini z manj kot 50 prebivalcev na km². Gostota naseljenosti se upošteva na podlagi podatkov o številu prebivalcev na km² iz SURS.

3. Kakovost program izvajanja aktivnosti prenosa znanja in izkušenj

Največje število točk prejmejo vlagatelji, ki izberejo več različnih podskupin aktivnosti iz več različnih skupin aktivnosti iz programa prenosa znanj in izkušenj. Skupine aktivnosti in podskupine aktivnosti iz programa prenosa znanj in izkušenj se določijo v področni uredbi.

Postopek izbire: Vloga se odobri, če vlagatelj doseže vstopni prag 30 % vseh možnih točk.

Merila

Se ne določijo. Izbor vlog se opravi na način, kot je opisan v postopku izbire.

Merilo:	Maksimalno število točk
SKUPAJ	60
1. Starost vlagatelja	20
Vlagatelj je star do vključno 57 let.	20
Vlagatelj je star od 58 do vključno 63 let.	18
Vlagatelj je star od 63 let do 67 let.	12
Vlagatelj je star od 68 do vključno 80 let	6
Vlagatelj je star 81 let ali več	4
2. Lokacija kmetijskega gospodarstva glede gostoto naseljenosti v občini	20
- manj kot 50 prebivalcev/km ²	20
- več kot 50 do vključno 100 prebivalcev/km ²	16
- več kot 100 do vključno 150 prebivalcev/km ²	10
- več kot 150 prebivalcev/km ²	8
3. Kakovost program izvajanja aktivnosti prenosa znanja in izkušenj Upošteva se število točk, glede na vrednost aktivnosti po posameznih skupinah aktivnosti v skladu s Prilogo 4 uredbe. Točke se dodelijo glede na izbrane podskupine aktivnosti, ki so točkovane po posameznih skupinah aktivnosti.	20
- več kot 32 točk	20
- 30 do vključno 31 točk	18
- 27 do vključno 29 točk	12
- 24 do vključno 26 točk	10
- 21 do vključno 23 točk	8